

P-6 AUG 1943

ET ALVORLIG ANSLAG MOT NORSK NÆRINGS- og HÅNDVERK til fordel for okkupasjonsmakten skal nå settes ut i livet for alvor. Et skriv fra planavdelingen i Næringsdepartementet til fylkeshåndverksmestoren taler greit ut om det:

NÆRINGSDEPARTEMENTET - Planavdelingen Oslo, den 1. juli 1943.

Rundskriv nr. 6, Til fylkeshåndverksmestoren i

Vedr.: Alminnelig nasjonal arbeidsinnsats.

Med hjemmel i lov nr. 2 av 25 febr. 1943 om gjennomføring av loven om alminnelig nasjonal arbeidsinnsats gir man Dem som fylkeshåndverksmester i fullmakt til å fremkomme med forslag om stengning av, sammenslutning eller innskrenkning av håndverksbedrifter med henblikk på rasjonalisering av håndverket i Deres fylke og frigjøring av arbeidskraft for den alminnelige nasjonale arbeidsinnsats.

Forslagene skrives på skjema nr. 8, som oversendes bedriften til uttalelse. Innhaveren eller den daglige leder utfyller punkt 1 på side 3, eventuelt i forbindelse med en følgeskrivelse, og besvarer samtidig spørsmålene på side 2. Bedriften får 3 -tre- dager til dette og returnerer saken til Dem.

De innkaller deretter representanter fra de under 2 til 9 nevnte institusjoner til et møte hvor samtlige forslag blir behandlet, og de innkalte representanter gir sin påtegning på skjema 8. Saken oversendes deretter til Norges Håndverkerforbund, som etter å ha tatt standpunkt til saken, oversender denne til Næringsdepartementets planavdeling med sin uttalelse.

Forslagenes omfang:

1. Skjønnhetsploeisalonger, motosalonger, luksusskredderier, plissemakere, skiltmalere, stenhoggere (såfremt de ikke arbeider for offentlige eller tyske oppdrag eller eksport), gipsmakere, treskjærere, rammemakere, gullsmøler, gravører, musikkinstrumentmakere og loketøysprodusenter stenges fullstendig.
2. Slaktere og pølsmakere, damo- og herrefrisører, massasjainstitutter, buntmakere, garvere, dame- og herrehattmakere samt luomakere, paraplymakere, portoføljemakere, hanskemakere, pølsberedere, possementmakere, keramikere, malere, bygg- og møbeltapetserere, vinduspussere, møbelsnekkerer, dreiere, parkettleggere, blikkenslagere, smøder, fotografer, reproduksjoner og galvanisører stenges med 30 - 70 %.
3. Bakere, rensorier og fargerier, kunststopperier, skomakere, taktøkere, isolatører, bakkere, vogn- og karosserimakere og hjulmakere, maskinbyggere, mekanikere, bilreparatører, radiomontører, formere og støpere, sveisere og vulkanisører må kun stenges i det omfang rent yrkesmessige grunner tilsier det.
4. Med hensyn til entreprenører er det dog truffet en særskilt ordning med autorisasjoner. Den mottar dog gjerne forslag fra Dem også med hensyn til disse bedrifter.
5. Håndverksbedrifter forøvrig stenges i den utstrekning det synes tilrådelig innen hvert fylke.

I alle tilfeller må forslagene være så vidtgående at gjennomsnittlig 50 % av de som er beskjeftiget før 15/4.43 innen håndverket, blir frigjort for den nasjonale arbeidsinnsats.

Ved behandlingen av denne næringsgrun må man også ta hensyn til at enkelte bedrifter utelukkende arbeider for tysk behov. Sådanne bedrifter må derfor om nødvendig holdes utenfor forslagenes ramme. Det bør også opplyses om bedriften arbeider for offentlige oppdrag eller eksport.

Forøvrig gjelder at ovenfor anførte prosenttal er satt så høyt at man kan arbeide med en hvis sikkerhetsmargin. De anmodes derfor om å klassifisere de innsendte forslag såvidt dette lar seg gjøre.

Fylkeshåndverksmestorens innstilling skal være innsondt til Norges Håndverkerforbund innen utgangen av juli måned, for de 3 nordligste fylkers vedkommende innen 14. august.

Hodre kan ingen få sagt det: 50 % av de norske håndverksbedrifter skal ødelagges til fordel for den nasjonale arbeidsinnsats, men bedrifter som arbeider for tysk behov skal spares!

Vi skal senere komme utførligere tilbake til denne sak. Det følgende er bare noen foreløpige bemerkninger.

Det skjema nr. 8 som sendes bedriften inneholder følgende hovedpunkter:

1. Forslag fra fylkeshåndverksmestoren om stengning, innskrenkning eller sammenslåing av bedrifter.
2. Diverse detaljerte spørsmål angående bedriftens arbeidskraft, lokaler, driftsmidler, inventar og råstoffer, som forlans besvart av bedriftens leder.
3. Uttalelser fra bedriftens innhaver samt offentlige og politiske myndigheter.

I henhold til den parole som før er utsendt til næringsorganisasjoner skal be-
tons leder:

1. unnlate å besvare de detaljerte spørsmål under B.
2. framholde sine innvendinger mot fylkeshandverksmesterens forslag, men først etter
ha forlangt nærmere motiver for forslaget og tilstrekkelig tid til å svare.

I denne alvorlige stund for det norske håndverk må det være klart for alle at
en sterk og solidarisk holdning kan berge denne arbeidsgren. Den som prøver å svi-
k fronten for å mole sin egen kake, skal vite at ingen forreder kommer til å drive
verk i fremtidens Norge.

NYHETENE TORSDAG KVELD.

Kampen om Sicilia. Reuters sjømilitære medarbeider i Middelhavet melder at Creter
den italienske havneby i bukta ved Taranto er blitt bombardert av britiske krigssk
Bombardementet fant sted tidlig i går morges. En melding fra det allierte hovedkve
i går meddelor at amerikanske og kanadiske tropper har inntatt det viktige samford
knutepunkt Enna midt på Sicilia, og at hele den sydlige halvdel av øya nå er i de
ertes hender. I dag kommer meldingen om at 6 byer til er blitt erobret. Tre av de
Menfi, Sciaccia og Castelvetroano ligger på vestsiden av øya. Castelvetroano har en
flyplass og ligger 40 km fra Marsala, som er det vestligste punkt på Sicilia. I fo
de siste meldinger i kveld står amerikanske tropper allerede i utkanten av Marsal
byens fall er nær forestående. To av de erobrede byer, San Stefano og San Gatarin
ger i det indre av øya. Disse fem byene er erobret av den 7de amerikanske arme so
ter hva det opplyses bare møtte liten motstand. Den 6te byen ligger på grensen av
tanasletten. Den heter Ramacca og er tatt av styrker fra den 8de britiske arme. I
er fremdeles harde kamper sør for Catania, men korrespondenter ved fronten melder
en blir angrepet fra alle sider. De allierte har gjort en del framgang her, og fre
rykkingen fortsetter under hardt motstand. De bitre kamper omkring Catania er et li
tyske baktroppers arbeid for å dekke retretten til Messina. Tyskerne har fått for-
ninger fra det italienske fastland som skal avløse de utmattede troppene. En kor-
dant skriver at tyskerne på venstre side har havet og på høyre side og bak seg har
Etna. De har her gode forsvarsstillinger og meget tyder på at de akter å holde der
lunge de kan. Når de så trekker seg tilbake, gjør de det så vanskelig de kan for
å sinke fære fremstøt, ødelegger veier og bruer og legger miner på en utspikert
som de gjorde i Tunisia. En dagsordre fra sjefen for Horman Gøring-divisjonen, Pa
rad er falt i allierte hender. I denne ordre beklager han seg over den hysteriske
sol av en delt tyske soldater, og sier at det vil bli tatt alvorlige skritt for å
ryktemakeri og hysteri. Etterat denne divisjonen var blitt utsløttet i Tunisia, b
gjenopprettet av reservetropper og kjemper nå utenfor Catania. - Etter de siste m
ger er det allerede tatt over 40.000 fanger på Sicilia. Meldinger fra fastlandet
på at det italienske folk ikke finner megen trøst i det møte som så plutselig kom
stand mellom Hitler og Mussolini. Ifølge meldinger fra Sveits/på mange kanter av
demonstrert for fred og kravet om at Roma skal bli erklært for en åpen by. I anke
av italienernes omtale av den skade som de alliertes angrep gjorde på Roma skrivel
ning Standard at sannheten er at et angrep som varte 2½ time og ble utført med 50
og allikevel bare skadet en av Romas 400 kirker, i virkeligheten tok alle mulig
syn til byens kulturhistoriske verdier. Alle hederlige mennesker tar del i pavens
over at det er nødvendig å bombe Roma.

Ringens sluttes tettere om Orel. De siste meldinger fra offisielt hold i Moskva gå
at russerne rykker fram mot Orel fra flere kanter. På to steder står russiske tr
bare 15 km fra byen. Den eneste åpningen som tyskerne ennå har blir stadig trangere
trangere. I Donetsbassenget har russerne satt over Donets og Mius og har bedret s
stillinger betraktelig under lokale kamper. Mange tyske soldater som har rukket
videre er blitt lagt i lenker og befinner seg i byfengslet i Brjansk. En russisk
korrespondent skriver at ved Orel har det i flere dager rast voldsomme kamper som
hver time sprer seg til nye områder. De tyske styrker står i fare for å bli revet
stykker. Situasjonen kan bare sammenlignes med kampene om Stalingrad. Det er umul
forutsi hvordan de militære operasjoner i Orelavsnittet kommer til å utvikle seg.
kerne anses byen for å være av overordentlig stor betydning, de formelig klorer s
til byen av all sin makt og har samlet store forråd i byen. Fienden har her satt
forsvarssystemer som en tidligere ikke har sett maken til. Russerne møter på sin
marsj stadig nye og sterke forsvarslinjer. Ikke desto mindre rykker russerne sakt
sikkert fremover, ødelegger forsvarssystemene og tar den ene stilling etter den a
Svenske Dagbladets berlinkorrespondent skriver at stemningen i Berlin for tiden m
sterkt om stemningen som hersket foran katastrofen ved Stalingrad.
Tre norske fiskerifartøyer er nylig blitt oppbrakt av britiske flåtepatruljer i fo
område og er tatt inn til britisk havn med sine mannskaper. Det britiske admirali
flere ganger sendt ut advarsler mot å ferdes i forbudte områder.